

Baumgartner:
Een analyse op drie niveaus

Stichting Literatuurclubs Drenthe

Elke Maasbommel

Inhoud

- Drie Austers, drie verschillende analyses:
 - Over de vrouwen in *Baumgartner*
 - Over Amerika
 - Over Paul Auster

Analyse 1:

Over vrouwen en de liefde

- Hoofdthema: de liefde voor Anna
- Rouwverwerking
- In elk deel is een andere vrouw belangrijk
- (Plus een kleine analyse van verschillende omslagen)

Over vrouwen en de liefde

Deel 1: Molly

- Ze heeft “iets in haar blik dat hem elke keer dat hij haar ziet aan zijn overleden Anna doet denken” (p. 8)
- Soort van verliefd, bedenkt redenen om haar te zien
- “De onvolprezen Molly, het zonnestraaltje van UPS, dat het langer heeft volgehouden dan alle andere vrouwen die de afgelopen tien jaar zijn leven in en uit waren gelopen.” (p. 171)

Over vrouwen en de liefde

Deel 2: Anna

- Zijn grote liefde en zielsverwant
- Na haar dood is hij een lege huls, een stomp
- Telefoongesprek

Over vrouwen en de liefde

Deel 3: Judith

- Doorgaan met leven, zijn tweede grote liefde
- “Lichamelijke verschillen, maar ook verschillen in temperament.” (p. 87)
- Zij verlaat hem uiteindelijk
- Ook nog een verhaal van Anna

Over vrouwen en de liefde

Deel 4: Ruth Auster

- Familiegeschiedenis
- “Het enige baken van gezond verstand in een verder totaal verloederd gezin, Baumgartners rots in de branding, die hem altijd beschermd had” (p. 135)
- Anna zag haar doodgaan

Over vrouwen en de liefde

Deel 5: Beatrix Cohen

- PhD-studente die over Anna's werk wil schrijven
- Iemand die “me soms – hoe vreemd toch ook weer – aan Anna zelf doet denken...” (p. 173)
- “Nog geen twee maanden geleden was ze nog een volslagen vreemde voor hem, en nu is ze de belangrijkste persoon in zijn leven geworden.” (p. 195)
- “Een gevoel van bestemming, een bestemming. Die op de een of andere manier vervuld was” (p. 174)

Over vrouwen en de liefde: Conclusie

- Vrouwen zijn belangrijk, maar alles draait om Anna
- “Een mens kan niet leven zonder met anderen verbonden te zijn, en als je het geluk hebt diep met een ander verbonden te zijn, zo diep dat die ander voor jou net zo belangrijk is als jij het voor jezelf bent, dan wordt het leven meer dan draaglijk, dan wordt het geweldig.” (101)
- Kishan Rajani’s over de omslag: “Het verwoordt een herinnering van licht en liefde, zelfs als die in rouw omhuld is.”

Analyse 2:

De echte wereld

- Verhaal speelt zich af van april 2018 tot vijf januari 2020
- Begin twintigste eeuw tot nu
- Commentaar op de Amerikaanse maatschappij

De echte wereld

Verwijzingen naar de geschiedenis

1912:
Europese
families
komen naar
Amerika

1936: Vader
meedoen
met de
Burger-
oorlog in
Spanje

1961:
"Eichman die
vorig jaar
voor zijn
oorlogs-
misdaden
was
veroordeel"
(p. 136)

1968: Martin
Luther King,
rellen,
Vietnamoorl
og, moord
op Robert
Kennedy

1989: "Een
vervormd
stuk beton
van de
Berlijnse
muur" (p.
59)

Eerste
Wereld-
oorlog: Harry
Auster gaat
scheiden van
zijn vrouw

Tweede
Wereld-
oorlog:
Austers
ouders
trouwen

1967: "De
Zesdaagse
oorlog in
Israël" (p. 4)

1968: "Twee
Zwarten uit de
zuidelijke
staten in een
tijd dat Jim
Crow nog
springlevend
was, al was hij
officieel
doodver-
klaard." (p.
112)

De echte wereld:

Over de actualiteit “Een wereld vol egoïstische plurken” (p. 21)

- “De Amerikaanse mythe dat geld de maat is van alle dingen” (p. 88)
- “De aarde staat in brand, de wereld verschroeit” (p. 110)

De echte wereld: Meer actualiteit

- “Dat zijn de tegenstrijdige feiten van de dertienhonderd kilometer brede bufferstaat die tussen de slachtvelden van Oost en West ligt ingeklemd, want zelfs waar Oekraïne de ene partij de elektrische energie levert om het licht te laten branden en alles draaiende te houden, gaat het om aan de andere kant stug door met bloedvergieten om zijn slinkende, zwaarbevochten grondgebied te verdedigen.” (p. 157-8)

De echte wereld: De Amerikaanse identiteit

- In zijn nieuwe boek: “Geen woord over de miljoenen aanhangers van *Make America Great Again* of het ongeleide projectiel in het Witte Huis.” (p. 194)
- De mythe van de zelfrijdende auto: “over een toekomst waarin grote delen van de bevolking vrijwillig hun autonomie als vrijdenkend individu opgeven en hun vertrouwen stellen in een hogere macht (cijfers)” (p. 194)
- Bebe die gaat rijden en allemaal auto’s tegenkomt: “De Amerikaanse samenleving in een notendop, *The Land of the Free* op drift over gitzwart asfalt met witte strepen, waar steeds grotere groepen verdwaasde heethoofden de verkeersregels aan hun laars lappen en zich in een eeuwigdurende Sloopcompetitie storten, het schiet-ze-aanflarden-spel van de Nieuwe Tijd.” (p. 198)

Conclusie Analyses 1 en 2

Alles is met elkaar verbonden, zowel mensen als de geschiedenis

Pauze

Analyse 3: Over Paul Auster

- *Baumgartner* in relatie tot Auster en zijn boeken
 - Semi-autobiografisch
 - Veel verwijzingen naar zijn andere werk
 - Terugkerende thema's

Over Paul Auster

- Naast fictie ook meerdere memoires
- Elementen uit deze memoires worden gebruikt in zijn boeken
 - Echte gebeurtenissen zijn verwerkt in romans
 - “De wolven van Stanislav”

Over Paul Auster

- “Halverwege een zin in het derde hoofdstuk van zijn monografie over de pseudoniemen van Kierkegaard” (p. 5)
- De pseudoniemen van Kierkegaard
 - Schreef veel vanuit pseudoniemen om zo een ander perspectief te krijgen
 - Iedereen wist echter dat Kierkegaard achter zijn eigen pseudoniemen zat

Over Paul Auster

- Zal Auster dan zijn boeken gebruiken om een ander perspectief op zijn leven te krijgen?
- Zijn de meeste hoofdpersonen (man, Joods, Amerikaans, relatief even oud) uit zijn boeken zijn een versie van Auster zelf?

Over Paul Auster

Heel veel terugkerende thema's

- Vrouwen
- Amerika
- New York
- Honkbal
- Parijs
- Toeval
- Familie
- Literatuur

Conclusie

- Om *Baumgartner* beter te begrijpen, helpt het om Paul Auster te begrijpen
- Om Paul Auster beter te begrijpen, helpt het om meer van zijn boeken te lezen